

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Zemědělská fakulta

Obor: Účetnictví a finanční řízení podniku

Katedra účetnictví a financí

Bakalářská práce

Účetní výkazy ve zjednodušeném účetnictví,
problémy vedení účetnictví ve zjednodušeném
rozsahu

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Hana Hlaváčková

Autor:

Hana Svobodová

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Účetní výkazy ve zjednodušeném účetnictví, problémy vedení účetnictví ve zjednodušeném rozsahu“ vypracovala samostatně na základě vlastních zjištění a materiálů, které uvádím v seznamu literatury.

Děkuji Ing. Haně Hlaváčkové za odborné vedení a cenné metodické rady při zpracování bakalářské práce.

V Českých Budějovicích 15. dubna 2006

Hana Svobodová

ABSTRACT

I have chosen the theme of my bachelor project „ Accounting statements at the simplified bookkeeping and problems of the bookkeeping in the simplified extent. The target of my bachelor project is to find out the problems of the simplified bookkeeping in the point of view of evidence ability of this systém and account sheets. I have dividend my bachelor project into two parts, the first part is theoretical, the socond on eis practical. I present in the characteristic element sof accounting at the simplified bookkeeping and its law set-up and account units connected with this accounting in my theoretical part. I describe an account balancing, account sheets and I mention the differences or specialities of the bookkeeping in the simplified extent. My practical part is connected with accounting statements at the simplified bookkeeping in a detailed form. I have tried to apply to summary continuous sample of all these relevant questions of this kind of accounting. I have performed the accounting of practicalar account events and setting up of balancing accounts at the end. The progres sof processing of my bachelor project is mostly my own studying of procurable informatice sources, kartely internet and professional literature.

Jako téma mé bakalářské práce jsem si zvolila „Účetní výkazy ve zjednodušeném rozsahu a problémy vedení účetnictví ve zjednodušeném rozsahu“. Cílem mé bakalářské práce je zkoumat problematiku zjednodušeného vedení účetnictví z hlediska vypovídací schopnosti tohoto systému a účetních výkazů. Bakalářskou práci jsem rozdělila na dvě části, první část je teoretická a druhá část je praktická. V teoretické části se zabývám charakteristickými prvky

účetnictví ve zjednodušeném rozsahu, jeho právní úpravou a účetními jednotkami vedoucí toto účetnictví. Popisují účetní závěrku, účetní výkazy a také se zmiňují o odlišnostech popř. zvláštnostech vedení účetnictví ve zjednodušeném rozsahu. V praktické části se podrobněji věnují vedení účetnictví ve zjednodušeném rozsahu a celou problematiku tohoto účetnictví jsem se pokusila aplikovat na souhrnném souvislém příkladu. Na závěr jsem provedla zaúčtování jednotlivých účetních případů a sestavení uzávěrkových účtů. Postup zpracování mé bakalářské práce je především vlastním studiem dostupných informačních zdrojů, převážně internetu a odborné literatury.

Key words (klíčová slova):

simplyfied bookkeeping - *zjednodušené účetnictví*

accounting statements - *účetní výkazy*

account balancing - *účetní závěrka*

evidence ability - *vypovídací schopnost*

accounting - *zaúčtování*

setting up - *sestavení*

account ebeny - *účetní případ*

balancing account - *uzávěrkový účet*

OBSAH

1	ÚVOD	8
2	METODICKÝ POSTUP	10
3	TEORETICKÁ ČÁST	11
3.1	ZÁKLADY ÚČETNICTVÍ VE ZJEDNODUŠENÉM ROZSAHU	11
3.1.1	<i>účetní jednotky, které vedou účetnictví ve zjednodušeném rozsahu, právní úprava</i>	11
3.1.2	<i>charakteristické prvky účetnictví ve zjednodušeném rozsahu</i>	12
3.1.2.1	Obecně uznávané účetní zásady.....	13
3.1.2.2	Rozvaha (bilance)	14
3.1.2.3	Účet, jeho podstata, funkce a forma	15
3.1.2.4	Souvztažnost a podvojnost účtů	18
3.1.2.5	Účetní dokumentace.....	18
3.1.2.6	Inventarizace	19
3.2	ODLIŠNOSTI A ZVLÁŠTNOSTI VEDENÍ ÚČETNICTVÍ VE ZJEDNODUŠENÉM ROZSAHU	21
3.3	UZAVÍRÁNÍ ÚČETNÍCH KNIH A ÚČETNÍ ZÁVĚRKA	22
3.3.1	<i>postup při uzavírání účetních knih</i>	22
3.3.2	<i>vymezení účetní závěrky</i>	23
3.3.2.1	Druhy účetních závěrek	23
3.3.2.2	Obsah a rozsah účetní závěrky	24
3.3.2.3	Rozvaha a výkaz zisků a ztrát	24
3.3.2.4	Příloha k účetní závěrce	25
3.3.2.5	Termín sestavení a odevzdání účetní závěrky, výroční zpráva	26
3.4	ZHODNOCENÍ MOŽNOSTÍ A VYPOVÍDACÍ SCHOPNOSTI ÚČETNICTVÍ VEDENÉHO VE ZJEDNODUŠENÉM ROZSAHU	26
4	PRAKTICKÁ ČÁST	28
4.1	SOUHRNNÝ SOUVISLÝ PŘÍKLAD NA VEDENÍ ÚČETNICTVÍ VE ZJEDNODUŠENÉM ROZSAHU.	28
4.2	ZAÚČTOVÁNÍ ÚČETNÍCH PŘÍPADŮ A SESTAVENÍ ZÁVĚRKOVÝCH ÚČTŮ	33
4.3	VÝKAZ ZISKŮ A ZTRÁT	37
4.4	ROZVAHA K 31. 12. 2005.....	38
4.5	ÚČTOVÝ ROZVRH	39
5	ZÁVĚR	41

Seznam použité literatury

Seznam příloh

1 ÚVOD

Jako téma mé bakalářské práce jsem si zvolila „Účetní výkazy ve zjednodušeném rozsahu a problémy vedení účetnictví ve zjednodušeném rozsahu“.

Cílem mé bakalářské práce je zkoumat problematiku zjednodušeného vedení účetnictví z hlediska vypovídací schopnosti tohoto systému a účetních výkazů.

Při výběru tohoto tématu mě ovlivnila především skutečnost, že v zemích EU se neuznává jiné než podvojně účetnictví. Proto u nás dosud praktikované jednoduché účetnictví bylo zrušeno a byla navržena možnost vést účetnictví podvojně. Eventuelně vést účetnictví ve zjednodušeném rozsahu, které není pro podnikatele náročné, přestože jsou zachovány základní principy podvojně účetnictví. Podle mého názoru se podnikatelé nemuseli přechodu z jednoduchého účetnictví na podvojně účetnictví obávat. Jelikož, čím obsáhlejší a složitější jednoduché účetnictví podnikatel měl, tím větší zkušenosti s účetními doklady nasbíral a přechod pro něho nebyl již tak obtížný. Je ale samozřejmé, že podnikatel si musel osvojit základy vedení tohoto účetnictví v odborné literatuře.

Poslanecká sněmovna schválila návrh novely zákona o účetnictví č. 563/1991 Sb.. K základním změnám zákona o účetnictví patří, že od 1. 1. 2004 je v tomto zákoně upraveno pouze podvojně účetnictví. Jednoduché účetnictví se přeměnilo na evidenci příjmů a výdajů, nebo-li daňovou evidenci, kterou upravuje zákon o daních z příjmů. Současně došlo k zúžení výčtu osob, které mohou využívat tuto daňovou evidenci. Pro fyzické osoby, které mají obrat za předchozí kalendářní rok vyšší než 15 000 000 Kč, vznikla povinnost vést účetnictví (podvojně). Novela zákona dále obsahuje možnost pro vybrané účetní jednotky podle § 9 zákona o účetnictví vést účetnictví ve zjednodušeném rozsahu. Vedení tohoto účetnictví pro účetní jednotky není ale povinné (kromě organizačních složek státu).

Bakalářskou práci jsem rozdělila na dvě části, první část je teoretická a druhá část je praktická.

V teoretické části se zabývám charakteristickými prvky účetnictví ve zjednodušeném rozsahu, jeho právní úpravou a účetními jednotkami vedoucí toto účetnictví. Popisují účetní závěrku,

účetní výkazy a také se zmiňuji o odlišnostech popř. zvláštnostech vedení účetnictví ve zjednodušeném rozsahu.

V praktické části se podrobněji věnuji vedení účetnictví ve zjednodušeném rozsahu a celou problematiku tohoto účetnictví jsem se pokusila aplikovat na souhrnném souvislém příkladu. Na závěr jsem provedla zaúčtování jednotlivých účetních případů, sestavení uzávěrkových účtů a účetních výkazů.

2 METODICKÝ POSTUP

Zkoumaný objekt:

Zkoumaný objekt je podnikatel pan Zemánek, který po obdržení živnostenského listu začal podnikat v oblasti autodopravy v Českých Budějovicích.

Hlavní cíl:

Zkoumat problematiku zjednodušeného vedení účetnictví. Vysvětlení a přiblížení základních principů vedení účetnictví ve zjednodušeném rozsahu a využití tohoto účetnictví v praxi.

Dílčí cíle:

Popsání základních charakteristických prvků účetnictví ve zjednodušeném rozsahu, právní úpravy a účetních jednotek vedoucí toto účetnictví. Vysvětlení odlišností a zvláštností vedení tohoto účetnictví, účetních výkazů a účetní závěrky. Zpracování účetních operací do souvislého souhrnného příkladu. Zaúčtování jednotlivých účetních operací a vypracování účtového rozvrhu. Sestavení uzávěrkových účtů (počáteční účet rozvažný, účet zisků a ztrát, konečný účet rozvažný) a účetních výkazů (rozvaha, výkaz zisků a ztrát).

Hypotéza:

Zpracování účetnictví ve zjednodušeném rozsahu je pro podnikatele výhodné z hlediska toho, že vedení tohoto účetnictví není administrativně náročné a umožňuje celou řadu zjednodušení. Hlavní předností účetnictví je, že zachycuje věrný, poctivý a pravdivý obraz o majetkové a výnosové situaci podnikatele.

Zdroje informací:

Postup zpracování praktické části mé bakalářské práce je především vlastním studiem dostupných informačních zdrojů, především informací získaných z dostupné odborné literatury a publikací, platných zákonů a internetu.

3 TEORETICKÁ ČÁST

3.1 ZÁKLADY ÚČETNICTVÍ VE ZJEDNODUŠENÉM ROZSAHU

3.1.1 ÚČETNÍ JEDNOTKY, KTERÉ VEDOU ÚČETNICTVÍ VE ZJEDNODUŠENÉM ROZSAHU, PRÁVNÍ ÚPRAVA

Ustanovením § 13a zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění zákona č. 437/2003 Sb., se od 1. 1. 2004 zavádí možnost vést účetnictví ve zjednodušeném rozsahu.

Podle § 9 odst. 3 až 5 zákona o účetnictví mohou (ale nemusí) vést účetnictví ve zjednodušeném rozsahu tyto účetní jednotky:

- ~ občanská sdružení, jejich organizační jednotky, které mají právní subjektivitu, církve a náboženské společnosti nebo církevní instituce, které jsou církevní právnickou osobou, obecně prospěšné společnosti, honební společenstva, nadační fondy a společenství vlastníků jednotek,
- ~ bytová družstva, která nemají povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem, a družstva, která sou založena výhradně za účelem zajišťování hospodářských, sociálních anebo jiných potřeb svých členů,
- ~ územní samosprávné celky a dobrovolné svazky obcí,
- ~ příspěvkové organizace, u nichž o tom rozhodne jejich zřizovatel,
- ~ ostatní účetní jednotky, o nichž to stanoví zákon.
- ~ Organizační složky státu podle zvláštního právního předpisu vedou účetnictví ve zjednodušeném rozsahu
- ~ Z fyzických osob mohou vést účetnictví ve zjednodušeném rozsahu ty, které nemají povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem, nebo ty, o nichž to stanoví zvláštní zákon,
  - fyzické osoby, které jsou zapsány v obchodním rejstříku,
  - ostatní fyzické osoby, které jsou podnikateli, pokud jejich obrat podle zákona o dani z přidané hodnoty, včetně zdanitelných plnění osvobozených o této daně, přesáhl za bezprostředně předcházející kalendářní rok částku 15 000 000 Kč, a to od prvního dne kalendářního roku; do obratu se nezapočítávají příjmy

z činnosti, která vykazuje všechny znaky podnikání, kromě toho znaku, že je prováděna podnikatelem,

- ostatní fyzické osoby, které vedou účetnictví na základě svého rozhodnutí,
- ostatní fyzické osoby, které jsou podnikateli a jsou účastníky sdružení bez právní subjektivity podle občanského zákoníku, pokud alespoň jeden z účastníků tohoto sdružení je osobou uvedenou v § 1 odst. 2 písm. a) až f) a h).
- ostatní fyzické osoby, kterým povinnost vedení účetnictví ukládá zvláštní právní předpis

Účetní jednotky jsou povinny dodržovat při vedení účetnictví ve zjednodušeném rozsahu všechny platné právní předpisy. Jedná se zejména o:

- a) Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších novel,
- b) Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví,
- c) Vyhláška č. 505/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou územními samosprávnými celky, příspěvkovými organizacemi, státními fondy a organizačními složkami státu,
- d) České účetní standardy pro účetní jednotky,
- e) Daňové zákony.

3.1.2 CHARAKTERISTICKÉ PRVKY ÚČETNICTVÍ VE ZJEDNODUŠENÉM ROZSAHU

Účetnictví představuje informační systém, jehož hlavním cílem je podat hospodářskému vedení účtujícího subjektu a jeho vlastníkům co nejpřesněji informace o tom, jaký je stav majetku, závazků a výsledku jejich hospodaření a díky čemu bylo těchto výsledků dosaženo. Informace získané z účetnictví slouží také investorům, bankám, finančním institucím, zaměstnancům, dodavatelům, zákazníkům, státu a veřejnosti. Tyto osoby jsou nazývány uživateli účetnictví. Všem těmto uživatelům, kteří mají zájem o ekonomické informace příslušné účetní jednotky, jsou tyto informace předávány prostřednictvím účetních výkazů. (F. Louša, 2004)

Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví:

- a) správné - tzn. takové účetnictví, které je vedeno v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví a v souladu ostatních právních předpisů, které je nutno dodržovat
- b) úplné - tzn. takové účetnictví, ve kterém účetní jednotka zaúčtovala v příslušném účetním období v účetních knihách všechny účetní případy, které v něm měla zaúčtovat, sestavila účetní závěrku, zveřejnila informace a má o těchto skutečnostech veškeré účetní záznamy, a to přehledně a uspořádaně
- c) průkazné - tzn., že všechny účetní záznamy tohoto účetnictví jsou průkazné a účetní jednotka provedla inventarizaci
- d) srozumitelné - srozumitelností účetnictví se rozumí možnost jednotlivě i v souvislostech jednoznačně určit obsah účetních případů pomocí všech účetních záznamů, které jsou dle Zákona k dispozici
- e) přehledné a způsobem zaručujícím trvalost účetních záznamů

3.1.2.1 Obecně uznávané účetní zásady

Pro správné vedení účetnictví by měly účetní jednotky dodržovat určité základní principy, které tvoří teoretický základ účetnictví. Tyto principy jsou označovány jako obecně uznávané účetní zásady.

Mezi základní obecně uznávané zásady patří:

- 1) Zásada účetní jednotky - účetnictví je vedeno vždy za konkrétní účetní jednotku
- 2) Zásada nepřetržitého trvání účetní jednotky - při zachycování hospodářských informací se předpokládá, že účetní jednotka bude stále provozovat svou činnost
- 3) Zásada stanovení okamžiku realizace – tato zásada znamená, že o nákladech a výnosech se účtuje bez ohledu na okamžik zaplacení či přijetí finančních prostředků
- 4) Zásada kompenzace - účetní jednotka o nákladech a výnosech účtuje odděleně a samostatně bez jejich vzájemného vrovňávání
- 5) Zásada zjišťování výsledku hospodaření – doba trvání účetní jednotky je rozdělena na pravidelné intervaly, za které se zjišťuje výsledek hospodaření
- 6) Zásada opatrnosti - účetní jednotka při vedení účetnictví nesmí opomenout možná rizika a očekávané ztráty, které se týkají jejího majetku a závazků
- 7) Zásada bilanční kontinuity - zahrnuje návaznost konečných účtů a počátečních účtů rozvahových.

- 8) Zásada spojitosti (stálosti metod) - zajišťuje metodickou stálost mezi jednotlivými obdobími.
- 9) Zásada aktuálního principu – ekonomické jevy se v účetnictví zaznamenávají do období, se kterým časově a věcně souvisí a nikoliv do období, kdy byly vydány nebo přijaty peněžní prostředky

Metodu účetnictví lze obecně charakterizovat jako cílevědomý, uspořádaný postup zobrazení předmětu účetnictví. K tomuto zobrazení používá účetnictví určité metodické prvky:

- a) rozvahu (bilanční princip),
- b) účet, jeho podstata, funkce a forma,
- c) podvojnost a souvztažnost,
- d) účetní dokumentaci,
- e) inventarizaci,
- f) oceňování. (B. Blechová, 2005)

3.1.2.2 Rozvaha (bilance)

Utříděný přehled aktiv a pasiv v určitém ocenění k určitému okamžiku (nejčastěji k 31.12.) se nazývá rozvaha. Den, ke kterému se rozvaha sestavuje je označován jako rozvahový den. Je sestavována podle zásady likvidity (tzn. schopnost přeměny na peníze). Musí platit tzv. bilanční rovnice, což znamená rovnost mezi aktivy a pasivy. Rozvaha umožňuje vypočítat výsledek hospodaření, zisk nebo ztrátu.

$$\text{aktiva} + \text{ztráta} = \text{pasiva}$$

$$\text{pasiva (bez zisku)} + \text{zisk} = \text{aktiva}$$

Majetek uspořádaný podle složení nazýváme aktiva.

Majetek uspořádaný podle zdrojů krytí nazýváme pasiva.

Z časového hlediska lze rozvahu rozdělit na:

- zahajovací rozvahu- je sestavena při vzniku účetní jednotky
- počáteční rozvahu – je sestavena k prvnímu dni účetního období
- konečnou rozvahu – je sestavena k poslednímu dni účetního období

Struktura:

AKTIVA	PASIVA
<p style="text-align: center;">I. Stálá aktiva</p> <p>~ dlouhodobý hmotný majetek ~ dlouhodobý nehmotný majetek ~ dlouhodobý finanční majetek</p>	<p style="text-align: center;">I. Vlastní kapitál</p> <p>~ základní kapitál ~ fondy (ze zisku, kapitálové) ~ výsledek hospodaření</p>
<p style="text-align: center;">II. Oběžná aktiva</p> <p>~ zásoby ~ pohledávky ~ krátkodobý finanční majetek</p>	<p style="text-align: center;">II. Cizí kapitál</p> <p>~ rezervy ~ závazky ~ bankovní úvěry a výpomoci</p>
<p style="text-align: center;">III. Ostatní aktiva</p> <p>~ časové rozlišení</p>	<p style="text-align: center;">III. Ostatní pasiva</p> <p>~ časové rozlišení</p>

3.1.2.3 Účet, jeho podstata, funkce a forma

Vliv hospodářských operací na rozvahu:

Každá účetní operace, která má dopad na aktiva a pasiva, je účetním případem.

Dochází ke 4 základním typům operací:

- 1) Změna aktiv (A1 + A2 -)

Zvýšení jedné položky aktiv způsobuje snížení jiné položky aktiv

Příklad: výběr z účtu do pokladny, přijatá úhrada od odběratele

- 2) Změna pasiv (P1 + P2 -)

Zvýšení jedné položky pasiv způsobuje snížení jiné položky pasiv

Příklad: úhrada závazku k dodavateli z úvěru, zvýšení základ. kapitálu z vlastních zdrojů

- 3) Oboustranný přírůstek (A + P +)

Zvýšení jedné položky aktiv způsobuje současně zvýšení jiné položky pasiv

Příklad: nákup zboží od dodavatele na dodavatelský úvěr, poskytnutí bankovního úvěru na účet

- 4) Oboustranný úbytek (A - P -)

Snížení jedné položky aktiv současně způsobuje snížení jedné položky pasiv

Příklad: úhrada závazku ke státu z běžného účtu, úhrada dodavateli v hotovosti

V důsledku činnosti účetní jednotky vznikají účetní případy, které působí změny rozvahových aktiv a pasiv. Proto je ke každé rozvahové položce zřízen základní třídící prvek podvojného účetnictví tzv. účet. Schematické znázornění účtu je ve tvaru „T“. Každý účet má 2 strany, levá strana se označuje „Má dáti“ (MD), respektive „debet“ nebo „na vrub“. Pravá strana se označuje „Dal“ (D), respektive „kredit“ nebo „ve prospěch“.

Účet se otevírá (zřizuje) na počátku účetního období se stavem k tomuto datu, který je převzatý z rozvahy a označuje se jako počáteční stav. Účty vzniklé z rozvahy, kde se sledují aktiva a pasiva podniku, se nazývají účty rozvahovými. Účet převzatý z aktiv rozvahy (levé strany) musí mít zapsán počáteční stav na straně MD a nazýváme jej účet aktivní (eviduje majetek dle jeho složek). Účet převzatý z pasiv rozvahy (pravé strany) musí mít zapsán počáteční stav na straně Dal a nazýváme jej účet pasivní (eviduje zdroj financování neboli krytí aktiv).

Během účetního období se stav účtu mění, zvyšuje se o přírůstky, snižuje o úbytky. Úhrn přírůstků a úbytků na účtu (souhrn změn bez počátečních zůstatků) se nazývá obrat, rozeznává se obrat strany Má dáti a obrat strany Dal. Konečný stav (zůstatek) se zjistí z počátečního stavu a z jeho změn. Konečný zůstatek aktivních a pasivních účtů se vypočte:

$$\text{Počáteční zůstatek} + \text{obrat Má dáti} - \text{obrat Dal} = \text{konečný zůstatek aktivních účtů}$$
$$\text{Počáteční zůstatek} + \text{obrat Dal} - \text{obrat Má dáti} = \text{konečný zůstatek pasivních účtů}$$

Při hospodářské činnosti se spotřebovává majetek, snižují se aktiva. Vynakládají se práce na výrobu, nakupují se služby a tím vznikají náklady podniku. Náklady představují kategorii vstupů hospodářských prostředků a práce do hospodářských procesů. Výsledky hospodářské činnosti jsou určeny k prodeji a představují výnosy, které znamenají zvýšení aktiv. Rozdíl mezi náklady a výnosy označujeme jako výsledek hospodaření. Jsou-li výnosy vyšší než náklady, je dosažen zisk. Jsou-li výnosy nižší než náklady, vzniká podniku ztráta. Zisk zvyšuje stav vlastního kapitálu, zatímco ztráta vlastní kapitál snižuje. (B.Blechová, 2005)

Pro samostatné sledování nákladů a výnosů se otevírají, podle jejich jednotlivých druhů, samostatné nákladové účty a výnosové účty. Souhrnně je nazývané účty výsledkové.

Výsledkové účty slouží ke zjištění hospodářského výsledku. Nákladové účty mají charakter účtů aktivních, výnosové účty mají charakter účtů pasivních. Nákladové účty mají přírůstky na straně MD a úbytky na straně Dal, výnosové účty mají přírůstky na straně Dal a úbytky na

straně MD. Počáteční stavy tyto účty nemají. Rozdíl konečných stavů nákladů a výnosů se projeví jako zisk nebo ztráta.

Na začátku každého období se převádí konečné zůstatky jako počáteční stavy na tzv. Počáteční účet rozvažný. Koncem období je nutné převést konečné zůstatky rozvahových a výsledkových účtů na závěrkové účty. Používá se tzv. Konečný účet rozvažný, který se týká rozvahových účtů a Účet zisků a ztrát, který se týká výsledkových účtů.

Směrná účtová osnova

Pro lepší přehlednost účetních operací a účtů slouží směrná účtová osnova, v které je uvedeno uspořádání a označení účtových tříd a účtových skupin. Účtové třídy a skupiny slouží pro účtování o stavu a pohybu majetku či jiných aktiv, závazků, vlastního kapitálu či jiných pasiv, o nákladech, výnosech a o výsledku hospodaření. Účtová směrná osnova obsahuje deset účtových tříd (0-9), které jsou dále členěny do 9 účtových skupin.

0 – Dlouhodobý majetek

1 – Zásoby

2 – Krátkodobý finanční majetek a krátkodobé bankovní úvěry

3 – Zúčtovací vztahy

4 – Kapitálové účty a dlouhodobé závazky

5 – Náklady

6 – Výnosy

7 – Závěrkové a podrozvahové účty

8, 9 – Vnitropodnikové účetnictví

Účetní jednotka je povinná na začátku účetního období zapsat tzv. účtovém rozvrhu seznam účtů, se kterými bude pracovat během účetního období k zaúčtování všech účetních případů. V průběhu období je možno účtový rozvrh doplňovat.

Zákon o účetnictví stanoví, že účetní jednotky, které vedou účetnictví ve zjednodušeném rozsahu, mohou uvést v účtovém rozsahu pouze účtové skupiny, nevyžaduje-li zvláštní předpis členění podrobnější. Například zákon o daních z příjmů obsahuje požadavek na podrobnější členění nákladů a výnosů. Podrobnější členění lze však zapracovat do tvorby analytických účtů. (B. Blechová, 2005)

3.1.2.4 Souvztažnost a podvojnost účtů

Každý účetní případ, který měl vliv na aktiva a pasiva, je zaúčtován dle věcnosti na dvou stranách minimálně dvou účtů. To se projeví tak, že na jedné straně prvního účtu se zapíše částka na stranu Má dáti a ve druhém účtu se tatáž částka zapíše na stranu Dal. Toto pravidlo je nazýváno jako princip podvojnosti. Princip podvojnosti se tedy u konkrétního účetního případu projeví jako souvztažnost dvou účtů. Účetní případ se zachycuje na souvztažné účty účetním záznamem.

3.1.2.5 Účetní dokumentace

Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví jako soustavu účetních záznamů, které představují veškeré činnosti týkající se účetnictví. Takovými účetními záznamy jsou např. účetní doklady. Účetní doklad je originální písemnost a podle zákona č.563/1991 Sb., o účetnictví, má předepsané náležitosti, které musí obsahovat:

- a) označení účetní doklad,
- b) obsah účetního případu a jeho účastníky,
- c) peněžní částku nebo informaci o ceně za měrnou jednotku a vyjádření množství,
- d) okamžik vyhotovení účetního dokladu,
- e) okamžik uskutečnění účetního případu, není-li shodný s okamžikem podle písmene d),
- f) podpisový záznam podle § 33a odst. 4 osoby odpovědné za účetní případ a podpisový záznam osoby odpovědné za jeho zaúčtování.

Skutečnosti podle písmen a) až f), které se týkají jednoho účetního dokladu mohou být obsaženy na více účetních záznamech. Skutečnosti b) až c) se mohou týkat více účetních případů.

Účetní doklady musí být vyhotovovány bez zbytečného odkladu po zjištění skutečnosti, které se jimi zachycují.

Klasifikace účetních dokladů:

1. dle obsahu:

- ~ vnější - faktura přijatá, faktura vydaná, výpis z bankovního účtu
- ~ vnitřní - příjemka, výdejka, příjmový a výdajový pokladní doklad

2. dle počtu zaznamenaných operací:
  - ~ jednotlivé - účetní doklady zachycující jednu nebo více hospodářských operací za jeden den
  - ~ sběrné - více účetní doklady zachycující stejnorodé hospodářské operace za delší čas (nejvýše 1 měsíc) do nového účtu

Fáze oběhu dokladů lze obecně stanovit následovně:

1. vyhotovení účetního dokladu - vyhotovení provádějí pracovníci různých pracovišť popř. sám podnikatel
2. přezkoušení správnosti účetního dokladu - po věcné a formální stránce
3. příprava k zaúčtování - příprava obsahuje především třídění, očíslování, evidenci a účetní předpis, který určuje kam má být účetní případ zaúčtován
4. zaúčtování účetního dokladu - účetním zápisem do účetních knih
5. úschova účetního dokladu – účetní závěrka a výroční zpráva je uschovávána po dobu deseti let a účetní doklady, účetní knihy, účtový rozvrh aj. po dobu pěti let

Účetní jednotky jsou povinny zaznamenávat účetní případy v účetních knihách. Podle zákona o účetnictví účtují v deníku a hlavní knize, které jsou vedeny v peněžních jednotkách. V deníku uspořádají účetní zápisy z časového hlediska (chronologicky) a prokazují jím zaúčtování všech účetních případů v účtovém období. V hlavní knize jsou zapsány účty z hlediska věcného (systematicky). Hlavní kniha obsahuje účty podle účtového rozvrhu. Tyto účty musí obsahovat zůstatky účtů, ke kterému se otevírá hlavní kniha. Souhrnné obraty strany Má dáti a Dal, alespoň za kalendářní měsíc. Dále pak také zůstatky účtů ke dni, ke kterému se sestavuje účetní závěrka. Zákon účetním jednotkám ukládá také povinnost vést seznam účetních knih.

Účetní jednotky, které vedou účetnictví ve zjednodušeném rozsahu, mohou dle zákona spojit účtování v deníku s účtováním v hlavní knize. Tento princip je možný pouze u malých podniků, které mají malý počet účetních případů. Mohou též používat tzv. Americký deník.

3.1.2.6 Inventarizace

Nezbytnou součástí účetní závěrky je inventarizace. Význam inventarizace spočívá v ověření průkaznosti účetních případů. Účetní jednotky inventarizací zjišťují skutečný stav veškerého

majetku a závazků. Ověřují zda skutečný stav odpovídá účetnímu stavu majetku a závazků. Kvalita inventarizace závisí na správném vymezení jejího předmětu a časovém harmonogramu, výběru pracovníků, správném vyčíslení a identifikaci inventurních rozdílů. Inventarizace také zahrnuje prošetření vzniklých rozdílů a návrhy na opatření vedoucí k tomu, aby k rozdílům nedocházelo. Na závěr inventarizace se vyhotovují inventurní soupisy, kde se zapisují zjištěné stavy.

Inventarizaci účetní jednotky provádějí ke dni řádné či mimořádné účetní závěrky. Tato inventarizace se označuje jako periodická. Účetní jednotky mohou také provádět průběžnou inventarizaci, a to pouze u zásob účtovaných podle druhů a dlouhodobého hmotného movitého majetku, který je v soustavném pohybu a nemá stálé místo. Termín této inventarizace si stanoví sama účetní jednotka.

Skutečné stavy jsou ověřovány fyzickou inventurou u hmotného, popř. u nehmotného majetku počítáním, vážením či měřením. Tuto inventuru lze provést v průběhu posledních čtyř měsíců účetního období, popř. v prvním měsíci následujícího období. Nebo dokladovou inventurou u závazků, pohledávek a ostatních složek majetku, kde nelze provést fyzickou inventuru. Skutečný stav se kontroluje na základě účetních dokladů. Účetní jednotky musí provedení inventarizace veškerého majetku a závazků uschovávat po dobu 5 let po jejím provedení.

Inventarizační rozdíly představují manko nebo přebytek. Je-li skutečný stav nižší než účetní stav, rozdíl se označuje jako manko. Je-li skutečný stav vyšší než účetní stav, rozdíl je označován jako přebytek.

Inventurní soupisy jsou průkazné účetní záznamy které musí obsahovat:

- ~ jednoznačné určení inventarizačního majetku a závazků,
- ~ podpis osob odpovědných za zajištění inventarizovaného majetku a závazků,
- ~ podpisy osob odpovědných za provedení inventarizace,
- ~ způsoby zjišťování skutečných stavů a ocenění majetku a závazků ke konci inventury,
- ~ datum provedení zahájení a ukončení inventury.

3.2 ODLIŠNOSTI A ZVLÁŠTNOSTI VEDENÍ ÚČETNICTVÍ VE ZJEDNODUŠENÉM ROZSAHU

V § 13a zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví je nově upraven zjednodušený rozsah účetnictví. Zjednodušený rozsah vedení účetnictví umožňuje vést pouze skupinové syntetické účty v členění na dvě místa tak, jak jsou dány příslušnou prováděcí vyhláškou ve směrné účtové osnově. První místo účtu označuje třídu a první dvě místa skupinu účtu.

Účetním jednotkám, které vedou účetnictví ve zjednodušeném rozsahu, je též umožněno účtování v jedné knize. Je možné spojit účtování v deníku s účtováním v hlavní knize, a to bez povinnosti vést knihu analytických a podrozvahových účtů. To ovšem neznamená, že ve spojeném deníku se nemohou používat analytické či podrozvahové účty.

Účetnictví ve zjednodušeném rozsahu dovoluje účtovat i bez použití počítače, tzn. ručně například formou tzv. amerického deníku. Zde jsou jedním zápisem vyjádřeny zápisy deníku a hlavní knihy. Každý účet má zde dva sloupce – Má dáti a Dal. Hodnoty jednotlivých účetních případů budou naplňovány souvztažnými zápisy do jednotlivých řádků tabulky ve sloupcích příslušných účtů. Tento deník je určen pouze pro účetní jednotky, které ve svém účetnictví používají menší počet skupinových syntetických účtů a nemají v účetnictví téměř žádné pohyby. Při použití většího množství syntetických účtů by byla tabulka amerického deníku příliš dlouhá.

Další výhoda spočívá v omezení určitých účetních metod. Není zde např. povinnost oceňovat majetek reálnou hodnotou, tzn., že účetní jednotky nebudou účtovat na konci roku o reálné hodnotě u majetku, případně závazků.

Pokud se jedná o účtování rezerv nebo opravných položek, je stanoveno, že tyto účetní jednotky účtují pouze o těch, jejichž tvorbu jim ukládá nebo umožňuje zvláštní právní předpis (např. o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů). Jiné rezervy a opravné položky již ve zjednodušeném účetnictví nelze vytvářet.

Ve zjednodušeném rozsahu vedení účetnictví je však povinností účtovat o odpisech majetku. Odpisy vyjadřují trvalé snížení hodnoty majetku. Majetek účetní jednotky tvoří dlouhodobý hmotný a nehmotný majetkem, dlouhodobý finanční majetek, zásoby, pohledávky a jiný

majetek. Jelikož nelze v tomto účetnictví vytvářet opravné položky, je nutné proúčtovat příslušný odpis.

Zjednodušení se též týká účetní závěrky ve zjednodušeném rozsahu. Její podobu stanoví jednotlivé prováděcí předpisy.

V § 13a odst. 3 je pro odstranění pochybností konstatováno, že zjednodušené účetnictví není porušením ustanovení o věrném obraze, o účtování do období s nimiž případy souvisejí a o použití účetních metod. Toto konstatování je právně sice bezchybné, ale není pravdivé, protože jde o porušení zásady věrného a poctivého obrazu. Zákon povoluje výjimku z tohoto ustanovení, a proto by bylo vhodnější, kdyby v § 7 odst. 1. a 2., případně § 3 odst. 1 bylo uvedeno, že při vedení účetnictví ve zjednodušeném rozsahu se ustanovení tohoto paragrafu použije přiměřeně. (F. Louša, 2004)

3.3 UZAVÍRÁNÍ ÚČETNÍCH KNIH A ÚČETNÍ ZÁVĚRKA

3.3.1 POSTUP PŘI UZAVÍRÁNÍ ÚČETNÍCH KNIH

Koncem období probíhá sled činností a postupů, které se nazývají účetní uzávěrka. Tyto činnosti a postupy probíhají v souladu se zákonem o účetnictví a zabezpečují:

- a) správnost a úplnost údajů účetních knih v příslušném účetním období, např. časové rozlišení nákladů a výnosů, vyúčtování dohadných a opravných položek, opravy zůstatků účtů na základě inventarizace, vypořádání peněz na cestě;
- b) uzavření účetních knih, tj. uzávěrka výsledkových účtů (převodem zůstatků jednotlivých výsledkových účtů na Účet zisků a ztrát) a uzávěrka rozvahových účtů (převodem zůstatků rozvahových účtů na Konečný účet rozvažný);
- c) vyúčtování rozdílové položky hospodářského výsledku příslušného účetního období mezi Účtem zisků a ztrát a Konečným účtem rozvažným. (P. Ryneš, 2005)

Důležitou součástí účetní uzávěrky je stanovení daňového základu a splatné daně z příjmů na základě daňové analýzy. Důležité je také stanovit a proúčtovat odloženou daň z příjmů.

Při uzavírání účetních knih obsahuje rozvaha a výkaz zisků a ztrát stejné údaje a stejný výsledek jako Konečný účet rozvažný a Účet zisků a ztrát. Zavedením těchto dvou účtů se

odděluje proces roční účetní uzávěrky a uzavírání účetních knih od sestavování samotné účetní závěrky. Uzavírání a otevírání účetních knih vyjadřuje formální uzavření a otevření účtů hlavní knihy, vyúčtování výsledku hospodaření a zajištění bilanční kontinuity mezi účetními obdobími.

3.3.2 VYMEZENÍ ÚČETNÍ ZÁVĚRKY

Účetní závěrka je klíčovým a vrcholovým dokumentem za celé účetní období. Slouží pro celou řadu uživatelů, zejména státu, bankám, věřitelům, finančním úřadům, zaměstnancům, managementu a věřitelům. Účetní závěrka poskytuje informace o majetkové a finanční situaci podniku v minulém účetním období. Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví tak, aby účetní závěrka podávala věrný a poctivý obraz o majetku, závazcích, vlastním kapitálu, nákladech, výnosech a výsledku hospodaření.

Základní požadavky na informace v účetní závěrce:

- a) spolehlivost – účetní závěrka musí podávat věrný a poctivý obraz o předmětu účetnictví a reálnost všech uváděných informací
- b) srovnatelnost – prostorová i časová, tj. zejména dodržování stálosti metod
- c) srozumitelnost – údaje v účetní závěrce zapsány a vykázány takovým způsobem, který umožní uživatelům účetní závěrky, aby si učinili ve všech souvislostech komplexní představu o hospodaření podniku
- d) významnost – účetní závěrka musí obsahovat významné informace

3.3.2.1 Druhy účetních závěrek

Mezi základní druhy účetních závěrek patří:

1. řádná účetní závěrka – účetní závěrka sestavovaná k poslednímu dni běžného období, tj. k rozvahovému dni
2. mezitímní účetní závěrka – účetní závěrka sestavovaná v průběhu účetního období k jinému okamžiku než ke konci rozvahového dne; při sestavování této účetní závěrky se neuzavírají účetní knihy
3. mimořádná účetní závěrka - účetní závěrka sestavovaná v ostatních případech

Den, kdy účetní jednotky uzavírají účetní knihy a sestavují účetní závěrku, je označován jako rozvahový den. Účetní jednotky jsou povinny v účetní závěrce uvádět informace podle stavu ke konci rozvahového dne. (P. Ryneš, 2005)

3.3.2.2 Obsah a rozsah účetní závěrky

Obsah a rozsah účetní závěrky za účetní období musí být sestaven podle zákona o účetnictví a podle vyhlášky č.500/2002 Sb. a vyhlášky č. 472/2003 Sb. Účetní jednotky mohou sestavit účetní závěrku buď v plném nebo zjednodušeném rozsahu. Účetní závěrku v plném rozsahu povinně sestavují podnikatelé, kteří mají povinnost ověřovat účetní závěrku auditorem. Tato účetní závěrka je tvořena rozvahou, výkazem zisků a ztrát v druhovém či účelovém členění, přílohou k účetní závěrce, přehledem o peněžních tocích a přehledem o změnách vlastního kapitálu.

Účetní jednotky, které nemají povinnost ověřovat účetní závěrku auditorem, mohou sestavovat účetní závěrku ve zjednodušeném rozsahu. Účetní závěrku podnikatelů ve zjednodušeném rozsahu tvoří rozvaha ve zjednodušeném rozsahu, která obsahuje pouze položky označené velkými písmeny latinské abecedy a římskými číslicemi. Další součástí je výkaz zisků a ztrát v druhovém či účelovém členění, který taktéž může obsahovat pouze položky označené velkými písmeny latinské abecedy a římskými číslicemi. Další povinnou částí je příloha k účetní závěrce ve zjednodušeném rozsahu. Přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu je nepovinnou součástí účetní závěrky ve zjednodušeném rozsahu.

Účetní závěrka musí obsahovat základní údaje o názvu firmy, jejím sídlu, identifikačním čísle, právní formě podnikání a předmětu podnikání. Datum rozvahového dne a okamžiku sestavení účetní závěrky. Musí k ní být připojen podpis statutárního orgánu účetní jednotky nebo podpis fyzické osoby.

3.3.2.3 Rozvaha a výkaz zisků a ztrát

Rozvaha a výkaz zisků a ztrát jsou považovány za účetní výkazy. Rozvaha je přehled o aktivech (majetku) a o pasivech (zdrojích financování). Aktiva jsou členěna za běžné období a za srovnatelné období. Aktiva za běžné období se vykazují v netto hodnotě rozčleněné na

brutto stav majetku (vstupní ceny) a korekce k jednotlivým složkám aktiv (oprávky a opravné položky). Aktiva za srovnatelné období jsou vykazovány v netto hodnotě. Pasiva za běžné i srovnatelné období jsou uváděny v účetních hodnotách.

Výkaz zisků a ztrát (výsledovka) je uspořádaný přehled o nákladech a výnosech. Náklady a výnosy se rozdělují na úroveň hospodaření v provozní, finanční a mimořádné činnosti. Výsledek hospodaření z provozní a finanční činnosti včetně daně z příjmů za běžnou činnost tvoří výsledek hospodaření za běžnou činnost. Uspořádání a označování položek výkazu zisků a ztrát může být uváděno v druhovém nebo účelovém členění. Druhové členění je členění podle účetní osnovy. Účelové členění souvisí s kalkulacemi.

Údaje v rozvaze a výsledovce jsou vykazovány v tisících Kč. V účetních výkazech musí platit základní vazby, tj. je rovnost mezi celkovými aktivy a celkovými pasivy a rovnost výsledku hospodaření uvedeného v rozvaze a ve výsledovce. Vyplňují se ve všech řádcích a nevyplněné řádky se neproškrťávají a nevpisují se do nich nuly. Členění a obsah položek účetních výkazů je stanoven v prováděcích vyhláškách a jsou považovány pouze za minimální závazný výčet údajů. Položky označené arabskou číslicí je možno sloučit a sloučené položky je nutné uvést v příloze. Položky, které vykazovaly nulové zůstatky, se neuvádějí v příslušném výkazu.

3.3.2.4 Příloha k účetní závěrce

Příloha k účetní závěrce ve zjednodušeném rozsahu informuje o detailech a podrobnostech finanční a majetkové situace podniku. Její obsah musí minimálně obsahovat:

- a) obecné údaje o účetní jednotce,
- b) informace o účetních metodách a postupech, o způsobu oceňování, odpisování, tvorby opravných položek,
- c) doplňující informace k rozvaze a výsledovce (př. podrobný popis pohledávek a závazků, přehled o změnách vlastního kapitálu aj.)
- d) informace o významných událostech, které nastaly po rozvahovém dni do data sestavení účetní závěrky (př. živelné pohromy, žaloba). (P. Ryneš, 2005)

3.3.2.5 Termín sestavení a odevzdání účetní závěrky, výroční zpráva

Termín sestavení a odevzdání účetní závěrky ve zjednodušeném rozsahu je stanoven nejpозději do konce následujícího účetního období po rozvahovém dni. Účetní závěrka se odevzdává spolu s daňovým přiznáním. Účetní jednotky, které nepodléhají zákonnému auditu, mohou dobrovolně sestavovat výroční zprávu. Výroční zpráva se zaměřuje na významné skutečnosti, které nastaly po rozvahovém dni. Taktéž obsahuje finanční a nefinanční informace o předpokládaném budoucím vývoji činností účetní jednotky, o aktivitách v oblasti výzkumu a vývoje a informace o pracovně-právních vztazích aj. Výroční zpráva může být zveřejněna ve zkráceném rozsahu. Účetním jednotkám je doporučováno, aby při zveřejňování poznamenaly skutečnost, že příslušná společnost nepodléhá zákonnému auditu, a tudíž nemusí povinně ověřovat účetní závěrku auditorem a nemusí sestavovat a zveřejňovat výroční zprávu.

3.4 ZHODNOCENÍ MOŽNOSTÍ A VYPOVÍDACÍ SCHOPNOSTI ÚČETNICTVÍ VEDENÉHO VE ZJEDNODUŠENÉM ROZSAHU

Základní funkcí účetnictví, tedy i účetnictví ve zjednodušeném rozsahu, je poskytovat spolehlivé informace o finanční situaci účetní jednotky, jejím výsledku hospodaření, stavu hospodářských prostředků a jejich zdrojů za určité časové období. Účetnictví lze tedy charakterizovat jako uspořádaně vedené záznamy o hospodářských jevech, k nimž došlo ve sledované účetní jednotce a které jsou informacemi o jejím majetku, závazcích a hospodaření.

Základními zdroji informací pro interní a externí uživatele jsou účetní výkazy účetnictví rozvaha, výkaz zisků a ztrát, příloha k účetní závěrce, případně i přehled o peněžních tocích. Je nutné, aby informace v nich uvedené byly důvěryhodné, srozumitelné a srovnatelné jak v rámci naší země, tak mimo naše území. Vypovídací schopnost účetních výkazů je často omezována celou řadou faktorů či okolností. Příkladem okolností vedoucích ke snížení vypovídací schopnosti účetních výkazů může být volba metody odepisování majetku, zvoleného způsobu oceňování zásob, financování aktiv z přijatých darů atd. Mezi další faktory, které snižují vypovídací schopnost účetních výkazů, můžeme zařadit například vliv inflace, změny v ekonomickém prostředí, v legislativě, konkurence, kvalita pracovní síly a

managementu. Důkazem toho, že nemůžeme vycházet z informací, které uživatelům poskytují účetní výkazy, jsou například podvody, které mají na svědomí velké firmy nejen u nás, ale i v zahraničí. Tyto firmy mnohdy pomocí účetních výkazů zakrývají svou nepříznivou finanční situaci.

Z výše uvedených skutečností vyplývá, že je důležité ke zjištění a posouzení situace podniku kromě analýzy účetních výkazů využívat i údaje z přílohy k účetní závěrce. Tato příloha, kterou jsou účetní jednotky povinny uvádět, může napomoci eliminaci rizik vyplývajících z rozdílů mezi údaji vykazovanými v účetních výkazech a pravdivou situací podniku.

Kromě své informační funkce plní účetnictví řadu dalších funkcí. Vedením soustavných zápisů o podnikových jevech plní funkci registrační, je důkazním prostředkem při vedení sporů, zejména mezi věřitelem a dlužníkem, je základnou pro vyměření daňových povinností a také poskytuje informace pro podnikové a vnitropodnikové rozhodovací procesy nejrůznějšího druhu. (D. Kovanicová, 2005)

4 PRAKTICKÁ ČÁST

4.1 SOUHRNNÝ SOUVISLÝ PŘÍKLAD NA VEDENÍ ÚČETNICTVÍ VE ZJEDNODUŠENÉM ROZSAHU.

Pan Zemánek po obdržení živnostenského listu a zaregistrování se na finančním úřadě začal podnikat v oblasti autodopravy v Českých Budějovicích. Podnikatel na základě svého rozhodnutí vede účetnictví ve zjednodušeném rozsahu a používá daňové odpisy.

V roce 2005 došlo k těmto účetním případům:

1. Pan Zemánek si zřídil dne 1. 6. 2005 běžný účet, na který při jeho založení vložil 60.000 Kč
2. Vklad podnikatele do pokladny dne 1. 6. 2005 ve výši 60.000 Kč.
3. Dne 1. 6. 2005 obdržel podnikatel živnostenský list a registroval se na příslušném finančním úřadě. Tímto dnem zahájil podnikání.

Do 8 dnů se podnikatel musí také zaregistrovat na OSSZ a na příslušné ZP jako OSVČ.

Tento případ se neprojeví v evidenci.

4. Do podnikání vložil k datu 1. 6. 2005 vlastní dům, který zakoupil v roce 1994 za částku 700.000 Kč. Na nemovitosti provedl v roce 1995 opravy za 100.000 Kč. Hodnota celé nemovitosti dle odhadu soudního znalce činí 1.000.000 Kč. K podnikání používá pouze $\frac{1}{4}$ nemovitosti, ve zbylé části nemovitosti bydlí. Rozhodl se pro uplatnění rovnoměrného odpisu.

Nemovitost: 5. odpisová skupina, doba odpisování 30 let

Daňový odpis v 1. roce: $1.000.000/0,0142 = 14.000$ Kč

Uplatněný odpis: $14.000/4 = 3.500$ Kč

5. Pan Zemánek zaplatil hotově správní poplatek za vydání živnostenského listu dne 1. 6. 2005 ve výši 1.000 Kč.
6. V měsíci červnu uhradil hotově cestovné za pracovní cesty pro získání živnostenského listu ve výši 1.500 Kč.
7. Na základě uzavření smlouvy s bankou o neinvestičním úvěru ve výši 120.000 Kč byla panu Zemánkovi dne 5. 6. 2005 dle výpisu tato částka připsána na účet. Ve smlouvě bylo

- dohodnuto, že první splátka úvěru musí být uhrazena dne 10. 6. 2005 ve výši 30.000 Kč. Další splátky až příští rok a to vždy ročně nejpozději do dne 10. 6.
8. Za zhotovení znaleckého posudku na ocenění nemovitosti vystavil dne 1. 5. 2005 soudní znalec fakturu s termínem splatnosti 1. 7. 2005 ve výši 5.000 Kč.
  9. Dle výpisu bylo z bankovního účtu 10. 6. 2005 zapláceno:
    - a) první splátka úvěru ve výši 30.000 Kč.
    - b) úrok z úvěru 18.000 Kč.
  10. Dle výpisu dne 20. 6. 2005 uhradil z běžného účtu výše uvedenou fakturu.
  11. Dne 26. 6. 2005 dle výpisu si banka na základě uzavřené smlouvy o vedení účtu strhla poplatky za operace ve výši 80 Kč.
  12. Dne 26. 7. 2005 nakoupil na fakturu náhradní díly potřebné k výkonu činnosti v částce 59.500 Kč s (19%)DPH (10 ks po 500 Kč). Termín splatnosti faktury je 28. 8. 2005.
  13. Pan Zemánek vložil do pokladny částku 30.000 Kč.
  14. Dne 28. 7. 2005 nakoupil za hotové drobný elektromateriál za 11.900 Kč s (19%) DPH (100 ks po 100 Kč), materiál byl vydán ihned do spotřeby.
  15. Pan Zemánek vystavil 31. 7. 2005 fakturu č. 1/05 na služby v oblasti autodopravy ve výši 595.000 Kč s DPH (19% DPH). Termín splatnosti faktury je 31. 8. 2005.
  16. Pan Zemánek uzavřel leasingovou smlouvu o pronájmu staršího nákladního automobilu (hmotnost nad 1,5 tuny), jehož pořizovací cena u pronajímatele byla 500.000 Kč. Smlouva byla uzavřena na dobu 36 měsíců s celkovou částkou nájemného ve výši 648.000 Kč. Vozidlo převzal dne 15. 8. 2005 a tento den došlo k zaplacení tzv. zvýšené splátky nájemného ve výši 36. 000 Kč. Rovněž dne 15. 8. 2005 zaplatil z účtu první pravidelnou splátku nájemného ve výši 17.000 Kč. Ve smlouvě bylo sjednáno, že po ukončení nájmu bude automobil panem Zemánkem odkoupen za 30.000 Kč. Placeno hotově.
  17. Dne 26. 8. 2005 zaplatil z účtu dle výpisu počítač včetně tiskárny za 45.220 Kč včetně DPH (19% DPH), kterýž k témuž datu zařadil do užívání. Rozhodl se pro použití rovnoměrného odpisu.
  18. Dne 28. 8. 2005 zaplatil podnikatel z účtu dle výpisu fakturu na nákup náhradních dílů za 59.500 Kč.
  19. Dne 31. 8. 2005 dle výpisu došla platba za vystavenou fakturu č. 1/05 v částce 595.000 Kč.
  20. Dne 1. 9. 2005 zakoupil pan Zemánek pro svou firmu software za 23.800 Kč s DPH (19% DPH), který k témuž dnu zařadil do užívání, platba proběhla bezhotovostně. Rozhodl se pro využití rovnoměrného odpisu.

21. Dne 6. 9. 2005 pan Zemánek zaplatil v hotovosti reklamní agentuře částku 2.500 Kč za zhotovení reklamních letáků.
22. Dne 6. 9. 2005 nakoupil ceniny v hodnotě 300 Kč (poštovní známky), které ihned nespotřeboval.
23. Dne 15. 9. uhradil dle výpisu z účtu 2. pravidelnou splátku nájemného nákladního vozidla ve výši 17.000 Kč.
24. Dne 15. 9. 2005 prodal cenné papíry a tentýž den obdržel na podnikatelský účet příjem z jejich prodeje ve výši 15.000 Kč. Cenné papíry nabyl jako občan dne 15. 4. 2004 v částce 15.000 Kč.
25. Dne 16. 9. 2005 vydal výše uvedené poštovní známky na rozesílání reklamních dopisů, výdaj cenin z pokladny v hodnotě 300 Kč.
26. Dne 30. 9. 2005 obdržel na účet neinvestiční dotaci z úřadu práce na zřízení pracovního místa, která je účelově vázána na nákup pracovních pomůcek pro zaměstnance ve výši 20.000 Kč.
27. Podnikatel vydal zaměstnanci 12. 10. 2005 zálohu na pracovní cestu ve výši 1.000 Kč.
28. Dne 14. 10. 2005 byla pracovní cesta vyúčtována – skutečný souhrn činil 870 Kč.
29. Dne 14. 10. 2005 vrátil zaměstnanec zbytek zálohy do pokladny ve výši 130 Kč.
30. Dne 15. 10. 2005 uhradil dle výpisu z účtu 3. pravidelnou splátku nájemného nákladního vozidla ve výši 17.000 Kč.
31. Dne 15. 10. 2005 došla faktura za vyúčtování telefonních poplatků 3. 570 s DPH (19% DPH). Termín splatnosti faktury je 30. 10. 2005.
32. Dne 15. 10. 2005 došla faktura za elektrickou energii 5.950 Kč s DPH (19% DPH). Termín splatnosti faktury je 30. 10. 2005.
33. Dle výpisu zaplatil dne 30. 10. 2005 podnikatel výše uvedené faktury za telefonní poplatky 3.570 Kč a elektrickou energii 5.950 Kč.
34. Dne 15. 11. 2005 uhradil dle výpisu z účtu 4. pravidelnou splátku nájemného nákladního vozidla ve výši 17.000 Kč.
35. V restauraci zaplatil 16. 11. 2005 částku 2.000 Kč za pohoštění v rámci oslavy podnikatelských úspěchů.
36. Dne 17. 11. 2005 byla na pokladnu přijata hotovost ve výši 25.000 Kč, kterou podnikatel vybral z bankovního účtu.
37. Dne 19. 11. 2005 přišel výpis z bankovního účtu, na kterém byl zapsán předchozí účetní případ.

38. Dne 25. 11. 2005 věnoval pan Zemánek lékaři (FO) jako dar částku 3.000 Kč na zdravotní účely. Placeno hotově.
39. Dne 30. 11. nakoupil v hotovosti pro zaměstnance pracovní pomůcky za 19.500 Kč včetně DPH (19% DPH).
40. Byla zúčtována hrubá mzda zaměstnanci za listopad ve výši 30.000 Kč. Zaměstnanec si uplatňuje pouze odčitatelnou položku podle § 15 písm. a) zákona o daních z příjmů, a to 38.040 Kč ročně na poplatníka v roce 2005.

Hrubá mzda	30.000 Kč
Pojistné 8% (sociální)	- 2.400 Kč
Pojistné 4,5% (zdravotní)	- 1.350 Kč
<u>Nezdanitelná částka základu daně</u>	<u>- 3.170 Kč</u>
	23.080 Kč
<u>Zaokrouhleno na stokoruny nahoru</u>	<u>23.100 Kč</u>
Záloha na daň	4.410 Kč

Čistá mzda zaměstnance tedy činí:

Hrubá mzda	30.000 Kč
Pojistné (sociální)	- 2.400 Kč
Pojistné (zdravotní)	- 1.350 Kč
<u>Záloha na daň</u>	<u>- 4.410 Kč</u>
Čistá mzda	21.840 Kč

41. Vyúčtování srážky z příjmu zaměstnanců ze závislé činnosti na úhradu sociálního zabezpečení ve výši 2.400 Kč.
42. Vyúčtování srážky z příjmu zaměstnanců ze závislé činnosti na úhradu zdravotního pojištění ve výši 1.350 Kč.
43. Vyúčtování zálohy daně z příjmů ze závislé činnosti v částce 4.410 Kč.
44. Předpis závazku zaměstnavatele ve výši zákonného pojistného na sociální zabezpečení (hradí zaměstnavatel za zaměstnance) 7.800 Kč.
45. Předpis závazku zaměstnavatele ve výši zákonného pojistného na zdravotní pojištění (hradí zaměstnavatel za zaměstnance) 2.700 Kč.

46. Dne 4. 12. 2005 byla provedena výplata mezd zaměstnanci hotově z pokladny ve výši 21.840 Kč.
47. Dne 8. 12. 2005 dle výpisu byl proveden odvod pojistného včetně pojistného hrazeného zaměstnavatelem za zaměstnance v celkové výši 14.250 Kč a dále byla odvedena záloha na daň sražená zaměstnanci ve výši 4.410 Kč.
48. Dne 15. 12. 2005 uhradil dle výpisu z účtu 5. pravidelnou splátku nájemného nákladního vozidla ve výši 17.000 Kč.
49. Dne 16. 12. 2005 vystavil pan Zemánek fakturu č. 2/05 za provedené služby ve výši 357.000 Kč s DPH (19% DPH). Faktura byla zaplacená bezhotovostně tentýž den.
50. Dne 16. 12. 2005 nakoupil ceniny v hodnotě 500 Kč (10 ks stravenek po 50 Kč).
51. Dne 17. 12. 2005 vybral z pokladny 50.000 Kč pro vlastní spotřebu.
52. Dne 23. 12. 2005 vystavil pan Zemánek fakturu č.3/05 s termínem splatnosti 23. 1. 2006 za provedené služby ve výši 23.800 Kč s DPH (19% DPH).
53. Pan Zemánek si schovával doklady od nákupu PHM a ty za měsíc prosinec v souhrnu činily 8.000 Kč. Placeno hotově.
54. Dne 29. 12. 2005 přijal podnikatel fakturu od účetní firmy za poradenské služby ve výši 7.140 Kč včetně DPH (19% DPH) s termínem splatnosti 31. 1. 2006.
55. Dne 30. 12. 2005 vrací podnikatel úřadu práce část nevyčerpané dotace ve výši 500 Kč z bankovního účtu. Zároveň je na výpise uveden osobní výběr pro vlastní spotřebu 100.000 Kč.
56. K 31. 12. 2005 připsala banka panu Zemánkovi úroky z bankovního účtu v částce 400 Kč.
57. Na konci roku vytvořil pan Zemánek rezervu na opravu nákladního automobilu v závislosti na každoročně ujetých kilometrech z toho důvodu, že u zakoupeného nákladního automobilu předpokládá po ujetí 50.000 km generální opravu motoru v rozpočtové výši 40.000 Kč. Během roku 2005 ujel s nákladním automobilem 6.250 km.
Rezerva: $(40.000/50.000)*6.250 \text{ km} = 5.000 \text{ Kč}$

4.2 ZAÚČTOVÁNÍ ÚČETNÍCH PŘÍPADŮ A SESTAVENÍ ZÁVĚRKOVÝCH ÚČTŮ

Úč. případ	Doklad	Text	Částka v Kč	MD	D
1	VBÚ	vklad podnikatele	60.000	22	49
2	PPD	vklad podnikatele	60.000	21	49
4a	VÚD	věcný vklad podnikatele	1.000.000	O2	49
4b	VÚD	odpis	3.500	55	O8
5	VPD	správní poplatek za živnostenský list	1.000	53	21
6	VPD	cestovné za pracovní cesty	1.500	51	21
7	VBÚ	připsaná částka úvěru	120.000	22	23
8	FAP	vyúčtování znaleckého posudku	5.000	53	32
9	VBÚ	1. splátka úvěru	30.000	23	22
		úroky z úvěru	18.000	56	22
10	VBÚ	úhrada faktury (znalecký posudek)	5.000	32	22
11	VBÚ	poplatky za vedení účtu	80	56	22
12	FAP	nákup náhradních dílů			
		cena bez DPH	50.000	50	32
		19% DPH	9.500	34	32
13	PPD	vklad podnikatele	30.000	21	49
14	VPD	nákup drobného elektromateriálu			
		cena bez DPH	10.000	50	21
		19% DPH	1.900	34	21
15	FAV1	na služby v oblasti autodopravy			
		cena bez DPH	500.000	31	60
		19% DPH	95.000	31	34
16a	VÚD	vyúčtování závazku ve výši sjednané leasingové ceny	648.000	38	37
16b	VBÚ	úhrada zvýšené splátky nájemného	36.000	37	22
16c	VBÚ	úhrada 1. pravidelné splátky nájemného	17.000	37	22
16d	VÚD	vyúčtování časového rozlišení	18.000	51	38
17a	VBÚ	nákup počítače a tiskárny			
		cena bez DPH	38.000	O4	22
		19% DPH	7.220	34	22
17b	VÚD	zařazení do užívání	38.000	O2	O4
17c	VÚD	odpis	7.600	55	O8
18	VBÚ	zaplacení FAP na nákup náhr. dílů	59.500	32	22
19	VBÚ	došlá platba FAV1	595.000	22	31
20a	VBÚ	nákup softwaru			
		cena bez DPH	20.000	O4	22
		19% DPH	3.800	34	22
20b	VÚD	zařazení do užívání	20.000	O1	O4
20c	VÚD	odpis	4.000	55	O7
21	VPD	platba reklamní agentuře za letáky	2.500	51	21
22	VPD	nákup cenin	300	21	21
23a	VBÚ	úhrada 2. pravidelné splátky nájemného	17.000	37	22
23b	VÚD	vyúčtování časového rozlišení	18.000	51	38
24a	VÚD	cenné papíry	15.000	O6	49
24b	VBÚ	příjem z prodeje cenných papírů	15.000	22	66
24c	VÚD	úbytek cenných papírů	15.000	56	O6

Úč. případ	Doklad	Text	Částka	MD	D
25	VPD	výdaj cenin z pokladny	300	51	21
26a	VÚD	zaúčtování dotace	20.000	34	64
26b	VBÚ	úhrada dotace	20.000	22	34
27	VPD	záloha na prac. cestu zaměstnanci	1.000	33	21
28	VÚD	vyúčtování pracovní cesty	870	51	33
29	PPD	vrácení zbytku zálohy	130	21	33
30a	VBÚ	úhrada 3. leasingové splátky	17.000	37	22
30b	VÚD	vyúčtování časového rozlišení nájemného	18.000	51	38
31	FAP	vyúčtování telefonních poplatků			
		cena bez DPH	3.000	51	32
		19% DPH	570	34	32
32	FAP	za elektrickou energii			
		cena bez DPH	5.000	50	32
		19% DPH	950	34	32
33a	VBÚ	úhrada FAP za tel. poplatky	3.570	32	22
33b	VBÚ	úhrada FAP za elektrickou energii	5.950	32	22
34a	VBÚ	úhrada 4. leasingové splátky	17.000	37	22
34b	VÚD	vyúčtování časového rozlišení nájemného	18.000	51	38
35	VPD	platba za pohoštění	2.000	51	21
36	PPD	přijata hotovost z bankovního účtu	25.000	21	26
37	VBÚ	odvod hotovosti do pokladny	25.000	26	22
38	VPD	věnování daru lékařů na zdravotní účely	3.000	54	21
39	VPD	nákup pracovních pomůcek			
		cena bez DPH	16.386	50	21
		19% DPH	3.114	34	21
40	VÚD	hrubá mzda	30.000	52	33
41	VÚD	sociální pojištění zaměstnance	2.400	33	33
42	VÚD	zdravotní pojištění zaměstnance	1.350	33	33
43	VÚD	vyúčtování zálohy na daň z příjmů	4.410	33	34
44	VÚD	předpis SP hrazeného zaměstnavatelem	7.800	52	33
45	VÚD	předpis ZP hrazeného zaměstnavatelem	2.700	52	33
46	VPD	výplata mezd zaměstnanci	21.840	33	21
47a	VBÚ	odvod pojistného	14.250	33	22
47b	VBÚ	daň sražená zaměstnanci	4.410	34	22
48a	VBÚ	úhrada 5. leasingové splátky	17.000	37	22
48b	VÚD	vyúčtování časového rozlišení nájemného	18.000	51	38
49a	FAV2	na provedené služby			
		cena bez DPH	300.000	31	60
		19% DPH	57.000	31	34
49b	VBÚ	došlá platba za FAV2	357.000	22	31
50	VPD	nákup cenin	500	21	21
51	VPD	výběr pro vlastní potřebu	50.000	49	21
52	FAV3	za provedené služby			
		cena bez DPH	20.000	31	60
		19% DPH	3.800	31	34
53	VBÚ	platba za PHM	8.000	50	22
54	FAP	za poradenské služby			
		cena bez DPH	6.000	51	32
		19% DPH	1.140	34	32
55a	VBÚ	vrácení zbytku poskytnuté dotace	500	54	22
55b	VBÚ	osobní výběr pro vlastní spotřebu	100.000	49	22
56	VBÚ	úroky z bankovního účtu	400	22	66
57	VÚD	tvorba rezervy na opravu	5.000	55	45

701 - Počáteční účet rozvažný

49	1.135.000	02	1.000.000
		06	15.000
		21	60.000
		22	60.000
Σ	1.135.000	Σ	1.135.000

710 - Účet zisků a ztrát

50	89.386	60	820.000
51	106.170	64	20.000
52	40.500	66	15.400
53	6.000		
54	3.500		
55	20.100		
56	33.080		
59	126.388		
Σ	425.124	Σ	855.400
ZISK	430.276		
Σ	855.400	Σ	855.400

702 - Konečný účet rozvahový

01	20.000	23	90.000
02	1.038.000	32	7.140
07	-4.000	34	253.994
08	-11.100	37	527.000
21	590	45	5.000
22	703.120	49	1.015.000
31	23.800		
38	558.000		
Σ	2.328.410	Σ	1.898.134
		ZISK	430.276
Σ	2.328.410	Σ	2.328.410

4.3 VÝKAZ ZISKŮ A ZTRÁT

Označení řádku výkazu	Obsah položky	Částka v Kč
I.	Tržby za prodej zboží	
A.	Náklady vynaložené na prodané zboží	
+	Obchodní marže	
II.	Výkony	820.000
B.	Výkonová spotřeba	195.556
+	Přidaná hodnota	624.444
C.	Osobní náklady	40.500
D.	Daně a poplatky	6.000
E.	Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	15.100
III.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	
F.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	
G.	Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	5.000
IV.	Ostatní provozní výnosy	20.000
H.	Ostatní provozní náklady	3.500
V.	Převod provozních výnosů	
I.	Převod provozních nákladů	
*	Provozní výsledek hospodaření (+/-)	574.344
VI.	Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	20.000
J.	Prodané cenné papíry a podíly	20.000
VII.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	
VIII.	Výnosy z krátkodobého finančního majetku	
K.	Náklady z finančního majetku	
IX.	Výnosy z přecenění cenných papírů a derivátů	
L.	Náklady z přecenění cenných papírů a derivátů	
M.	Změna stavu rezerv a opravných položek ve finanční oblasti	
X.	Výnosové úroky	400
N.	Nákladové úroky	18.000
XI.	Ostatní finanční výnosy	
O.	Ostatní finanční náklady	80
XII.	Převod finančních výnosů	
P.	Převod finančních nákladů	
*	Finanční výsledek hospodaření (+/-)	-17.680
Q.	Daň z příjmů za běžnou činnost	126.388
**	Výsledek hospodaření za běžnou činnost (+/-)	430.276
XIII.	Mimořádné výnosy	
R.	Mimořádné náklady	
S.	Daň z příjmů z mimořádné činnosti	
*	Mimořádný výsledek hospodaření	
T.	Převod podílů na výsledku hospodaření společníkům (+/-)	
***	Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)	430.276
****	Výsledek hospodaření před zdaněním (+/-)	430.276

4.4 ROZVAHA K 31. 12. 2005

Označení řádku výkazu	Obsah položky	Brutto	Korekce
	AKTIVA CELKEM	2.343.510	15.100
A.	Pohledávky za upsaný základní kapitál		
B.	Dlouhodobý majetek	1.058.000	15.100
B.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	20.000	4.000
B.II.	Dlouhodobý hmotný majetek	1.038.000	3.500
B.III.	Dlouhodobý finanční majetek		
C.	Oběžná aktiva	727.510	
C.I.	Zásoby		
C.II.	Dlouhodobé pohledávky		
C.III.	Krátkodobé pohledávky	23.800	
C.IV.	Krátkodobý finanční majetek	703.710	
D.I.	Časové rozlišení	558.000	

Označení řádku výkazu	Obsah položky	běžné období
	PASIVA CELKEM	2.328.410
A.	Vlastní kapitál	1.445.276
A.I.	Základní kapitál	1.015.000
A.II.	Kapitálové fondy	
A.III.	Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	
A.IV.	Výsledek hospodaření minulých let	
A.V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	430.276
B.	Cizí zdroje	883.134
B.I.	Rezervy	5.000
B.II.	Dlouhodobé závazky	
B.III.	Krátkodobé závazky	788.134
B.IV.	Bankovní úvěry a výpomoci	90.000
C.I.	Časové rozlišení	

4.5 ÚČTOVÝ ROZVRH

K 1. 6. 2005 vypracoval pan Zemánek tento účtový rozvrh:

Účtová třída 0 – Dlouhodobý majetek

01 – Dlouhodobý nehmotný majetek

02 – Dlouhodobý hmotný majetek – odpisovaný

04 – Nedokončený dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek a pořizovaný dlouhodobý

06 – Dlouhodobý finanční majetek

08 – Oprávky k dlouhodobému hmotnému majetku

Účtová třída 2 – Krátkodobý finanční majetek a krátkodobé bankovní úvěry

21 – Peníze

22 – Účty v bankách

23 – Krátkodobé bankovní úvěry

26 – Převody mezi finančními účty

Účtová třída 3 – Zúčtovací vztahy

31 – Pohledávky (krátkodobé i dlouhodobé)

32 – Závazky (krátkodobé)

33 – Zúčtování se zaměstnanci a institucemi

34 – Zúčtování daní a dotací

37 – Jiné pohledávky a závazky

38 – Přejícné účty aktiv a pasiv

Účtová třída 4 – Kapitálové účty a dlouhodobé závazky

45 – Rezervy

49 – Individuální podnikatel

Účtová třída 5 – Náklady

50 – Spotřebované nákupy

51 – Služby

52 – Osobní náklady

53 – Daně a poplatky

54 – Jiné provozní náklady

55 – Odpisy, rezervy, komplexní náklady příštích období a opravné položky provozních nákladů

56 – Finanční náklady

59 – Daň z příjmů

Účtová třída 6 – Výnosy

60 – Tržby za vlastní výkony a zboží

64 – Jiné provozní výnosy

66 – Finanční výnosy

Účtová třída 7 – Závěrkové a podrozvahové účty

701 – Počáteční účet rozvahový

702 – Konečný účet rozvahový

710 – Účet zisků a ztrát

5 ZÁVĚR

Cílem mé bakalářské práce bylo zkoumat problematiku vedení účetnictví ve zjednodušeném rozsahu z hlediska jeho vypovídací schopnosti a účetních výkazů.

System účetnictví v naší zemi se v posledních letech neustále mění a zdokonaluje. V důsledku rozvíjející se globalizace a postupným mizením hranic mezi státy se stále intenzivněji projevují snahy o mezinárodní harmonizaci účetnictví. Úprava účetnictví se týká jeho zjednodušení a sjednocení, tak aby došlo k zajištění srovnatelnosti jeho vykazovaných informací ve všech státech. V současné době existují snahy o harmonizaci účetnictví ve třech úrovních. Harmonizace v rámci Evropské unie pomocí direktiv, z nichž tři se týkají oblasti účetnictví (Čtvrtá, Sedmá a Osmá direktiva), harmonizace pomocí amerických účetních standardů (US-GAAP) a snaha o celosvětovou harmonizaci pomocí mezinárodních účetních standardů (IAS a IFRS).

Pro kvalitní vedení účetnictví a jeho vysokou vypovídací schopnost je důležitá legislativa a zákonné normy, které jasně vymezují jak má účetnictví vypadat. Hlavní předností účetnictví je jeho ekonomická podstata, tzn., že zachycuje věrný, poctivý a pravdivý obraz o majetkové a výnosové situaci jednotlivých firem.

Jednou z hlavních změn novely zákona o účetnictví patří i možnost vést účetnictví ve zjednodušeném rozsahu. Ve své bakalářské práci v teoretické části jsem kladla důraz na seznámení s problematikou zjednodušeného účetnictví. Snažila jsem se zmapovat charakteristické prvky tohoto účetnictví, jeho právní úpravu, odlišnosti a zvláštnosti vedení účetnictví ve zjednodušeném rozsahu. Rovněž jsem zhodnotila možnosti a vypovídací schopnosti tohoto účetnictví, kde kladu hlavní důraz na to, že nejen účetní výkazy ale i příloha k účetní závěrce, jsou důležité ke zjištění a posouzení situace podniku.

Účelem a snahou mé bakalářské práce v praktické části bylo vysvětlit a přiblížit základní principy vedení účetnictví ve zjednodušeném rozsahu a jeho využití v praxi. Problematiku tohoto účetnictví jsem aplikovala na souvislém souhrnném příkladu.

V bakalářské práci se mi podařilo splnit cíle, se kterými jsem ji zpracovávala. Doufám, že zpracováním mé práce pomohu objasnit problematiku vedení účetnictví ve zjednodušeném rozsahu.

Seznam použité literatury:

Blechová, B., Janoušková, J., Barteczková I. *Účetnictví ve zjednodušeném rozsahu 2005*. 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2005, ISBN 80-247-1032-3

Louša, F. *Zákon o účetnictví v praxi – úplné znění po novele s výkladem*. 2. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2004, ISBN 80-247-0807-8

Kovanicová, D. *Abeceda účetních znalostí pro každého*. 15. vyd. Praha: POLYGON, 2005, ISBN 80-7273-118-1

Ryneš, P. *Podvojně účetnictví a účetní závěrka 2005*. 5.vyd. Ostrava: ANAG, 2005, ISBN 80-7263-251-5

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví ve znění pozdějších novel

Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou účtujícími v soustavě podvojněho účetnictví

Seznam příloh:

Příloha č. 1: Směrná účtová osnova

Příloha č. 2: Rozvaha

Příloha č. 3: Výkaz zisků a ztrát

Příloha č. 4: Americký deník

Směrná účtová osnova

Účtová třída 0 – Dlouhodobý majetek

- 01 – Dlouhodobý nehmotný majetek
- 02 – Dlouhodobý hmotný majetek – odpisovaný
- 03 – Dlouhodobý hmotný majetek – neodepisovaný
- 04 – Nedokončený dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek a pořizovaný dlouhodobý finanční majetek
- 05 – Poskytnuté zálohy na dlouhodobý majetek
- 06 – Dlouhodobý finanční majetek
- 07 – Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku
- 08 – Oprávky k dlouhodobému hmotnému majetku
- 09 – Opravné položky k dlouhodobému majetku

Účtová třída 1 – Zásoby

- 11 – Materiál
- 12 – Zásoby vlastní výroby
- 13 – Zboží
- 15 – Poskytnuté zálohy na zásoby
- 19 – Opravné položky k zásobám

Účtová třída 2 – Krátkodobý finanční majetek a krátkodobé bankovní úvěry

- 21 – Peníze
- 22 – Účty v bankách
- 23 – Krátkodobé bankovní úvěry
- 24 – Krátkodobé finanční výpomoci
- 25 – Krátkodobé cenné papíry a podíly a pořizovaný krátkodobý finanční majetek
- 26 – Převody mezi finančními účty
- 29 – Opravné položky ke krátkodobému finančnímu majetku

Účtová třída 3 – Zúčtovací vztahy

- 31 – Pohledávky (krátkodobé i dlouhodobé)
- 32 – Závazky (krátkodobé)
- 33 – Zúčtování se zaměstnanci a institucemi
- 34 – Zúčtování daní a dotací
- 35 – Pohledávky za společníky, za účastníky sdružení a za členy družstva
- 36 – Závazky ke společníkům, k účastníkům sdružení a ke členům družstva
- 37 – Jiné pohledávky a závazky
- 38 – Přechodné účty aktiv a pasiv
- 39 – Opravná položka k zúčtovacím vztahům a vnitřní zúčtování

Účtová třída 4 – Kapitálové účty a dlouhodobé závazky

- 41 – Základní kapitál a kapitálové fondy
- 42 – Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku a převedené výsledky hospodaření
- 43 – Výsledek hospodaření
- 45 – Rezervy
- 46 – Dlouhodobé bankovní úvěry
- 47 – Dlouhodobé závazky
- 48 – Odložený daňový závazek a pohledávka
- 49 – Individuální podnikatel

Účtová třída 5 – Náklady

- 50 – Spotřebované nákupy
- 51 – Služby
- 52 – Osobní náklady
- 53 – Daně a poplatky
- 54 – Jiné provozní náklady
- 55 – Odpisy, rezervy, komplexní náklady příštích období a opravné položky provozních nákladů

- 56 – Finanční náklady
- 57 – Rezervy a opravné položky finančních nákladů
- 58 – Mimořádné náklady
- 59 – Daně z příjmů, převodové účty a rezerva na daň z příjmů

Účtová třída 6 – Výnosy

- 60 – Tržby za vlastní výkony a zboží
- 61 – Změny stavu zásob vlastní činnosti
- 62 – Aktivace
- 64 – Jiné provozní výnosy
- 66 – Finanční výnosy
- 68 – Mimořádné výnosy
- 69 – Převodové účty

Účtová třída 7 – Závěrkové a podrozvahové účty

- 70 – Účty rozvahné
- 71 – Účet zisků a ztrát
- 75 až 79 – podrozvahové účty

Účtové třídy 8 a 9 – Vnitropodnikové účetnictví

Příloha č. 2

Rozvaha

Uspořádání a označování položek rozvahy – zjednodušený rozsah

AKTIVA CELKEM

- A. Pohledávky za upsaný základní kapitál
- B. Dlouhodobý majetek
  - B. I. Dlouhodobý nehmotný majetek
  - B. II. Dlouhodobý hmotný majetek
  - B. III. Dlouhodobý finanční majetek
- C. Oběžná aktiva
  - C. I. Zásoby
  - C. II. Dlouhodobé pohledávky
  - C. III. Krátkodobé pohledávky
  - C. IV. Krátkodobý finanční majetek
  - D. I. Časové rozlišení

PASIVA CELKEM

- A. Vlastní kapitál
  - A. I. Základní kapitál
  - A. II. Kapitálové fondy
  - A. III. Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku
  - A. IV. Výsledek hospodaření minulých let
  - A. V. Výsledek hospodaření běžného účetního období
- B. Cizí zdroje
  - B. I. Rezervy
  - B. II. Dlouhodobé závazky
  - B. III. Krátkodobé závazky
  - B. IV. Bankovní úvěry a výpomoci
  - C. I. Časové rozlišení

Výkaz zisků a ztrát

Uspořádání a označování položek výkazu zisků a ztrát – druhové členění
(zjednodušený rozsah)

- I. Tržby za prodej zboží
- II. Náklady vynaložené na prodej zboží
- + Obchodní marže
- II. Výkony
- B. Výkonová spotřeba
- + Přidaná hodnota
- C. Osobní náklady
- D. Daně a poplatky
- E. Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku
- III. Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu
- F. Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku materiálu
- G. Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období
- IV. Ostatní provozní výnosy
- H. Ostatní provozní náklady
- V. Převod provozních výnosů

- I. Převod provozních nákladů
- * Provozní výsledek hospodaření
- VI. Tržby z prodeje cenných papírů a podílů
- J. Prodané cenné papíry a podíly
- VII. Výnosy z dlouhodobého finančního majetku
- VIII. Výnosy z krátkodobého finančního majetku
- K. Náklady z finančního majetku
- IX. Výnosy z přecenění cenných papírů a derivátů
- L. Náklady z přecenění cenných papírů a derivátů
- M. Změna stavu rezerv a opravných položek ve finanční oblasti
- X. Výnosové úroky
- N. Nákladové úroky
- XI. Ostatní finanční výnosy
- O. Ostatní finanční náklady
- XII. Převod finančních výnosů
- P. Převod finančních nákladů
- * Finanční výsledek hospodaření
- Q. Daň z příjmů za běžnou činnost
- ** Výsledek hospodaření za běžnou činnost
- XIII. Mimořádné výnosy
- R. Mimořádné náklady
- S. Daň z příjmů z mimořádné činnosti
- * Mimořádný výsledek hospodaření
- T. Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům (+/-)
- *** Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)
- **** Výsledek hospodaření před zdaněním

